



El conseller Espadaler ha presidit l'acte en record als quatre veïns de Benifallet. FOTO: JOAN REVILLAS

Memòria històrica

«Darrere de cada 'Stolperstein' hi ha una història personal i familiar truncada»

Benifallet amplia el projecte de les llambordes de la memòria ('Stolpersteine') amb un homenatge en record de quatre veïns deportats a camps de concentració nazis

MARINA PALLÀS CATURLA
BENIFALLET

Benifallet s'ha afegit al projecte Stolpersteine amb la instal·lació de tres llambordes i una placa d'homenatge en record dels veïns deportats als camps nazis. En concret, s'ha homenatjat Joaquín Cid, Antonio Povill, Tomàs Salaet i Francisco Margalef. L'acte, celebrat ahir al migdia, va ser presidit el conseller de Justícia i Qualitat Democràtica, Ramon Espadaler, i va comptar amb la participació de l'alcalde, Maria Mercè Pedret, familiars de les víctimes, així com representants d'entitats memorialistes.

«Amb aquestes llambordes recuperem noms i històries que l'horror nazi va voler esborrar i fem un acte de dignitat col·lectiva», va declarar el conseller Espadaler. «Darrere de cada stol-

perstein hi ha una història personal i familiar truncada. No parlem d'estadístiques, parlem de persones. I precisament per això és tan important explicar-ho a les generacions més joves, perquè entenguin que la democràcia no va ser un regal i que hi va haver molta gent que hi va deixar la vida».

Joaquín Cid Pasanau

Nascut a Benifallet el 1899, a principis dels anys 20 ja militava a la CNT. Després del cop d'Estat de Primo de Rivera va exiliar-se a França. El 1934 entra a formar part del Partit Sindicalista, del qual en va ser dirigent. Durant la guerra va ser membre del Socors Roig Internacional i es va incorporar a la columna Medrano i va lluitar al Front d'Aragó. Exiliat el



El projecte de memòria democràtica suma 762 llambordes de la memòria en record als deportats catalans. FOTO: J. REVILLAS

1939, l'any 1941 va ser traslladat de la presó de Béziers al camp d'internament de Vernet. El 1944 va ser requisat per l'organització TODT i va ser deportat a Aurigny. Un dia abans del desembarcament de Normandia, el 5 de juny de 1944, va entrar al camp de Nordeney on va haver de treballar per construir nous blocs destinats a fortificar el mur Atlàntic. El 15 de juny és traslladat de nou al continent i el 24 d'agost és alliberat a París. En acabar la II Guerra Mundial, va continuar la lluita antifeixista i va intentar reorganitzar el Partit Sindicalista.

Antonio Povill Trilla

Nascut a Benifallet el 1913. Exiliat el 1939, va passar pels camps d'internament francesos de Sant Cebrià, Vernet i Septfonds. L'1 d'octubre de 1939 va enrolar-se a la 30 Companyia de Treballadors Estrangers encarregada de reforçar la Línia Maginot. Detingut a Dijon el 18 de juny de 1940 fou empresonat al Fonstalag de Laon i posteriorment a dos stalags situades en territori alemany. Finalment va ser deportat a Mauthausen on va rebre el número de matrícula 4.315. Va estar també als subcamps d'Steyr-Müncholz i Gusen i va ser alliberat per tropes britàniques el 5 de maig de 1945. Va establir-se a França i va morir el 1994.

Tomàs Salaet Artiola

Nascut a Benifallet l'any 1914. Va prendre part a la guerra integrant la Columna Durruti. Marxà a l'exili el febrer de 1939 a través de la Tour de Carol i és internat al camp de concentració de Vernet d'Ariège. Posteriorment s'enrola a la 80 Companyia de treballadors estrangers. És detingut el 23 de juny de 1940 per tropes alemanyes a la zona dels Vosgos. Després de passar per una stalag és deportat al camp de concentració de Mauthausen i després al subcamp de Sankt Lambrecht. Alliberat per l'exèrcit britànic és repatriat a França i l'any 1948 retorna a Catalunya.

Francisco Margalef Treig

Nascut a Benifallet el 15 de setembre de 1917. Exiliat al 1939 va enrolar-se a la 118 Companyia de Treballadors Estrangers i va ser detingut a la batalla de Dunkerke. El 11 d'agost de 1940 fou deportat al camp de concentració de Mauthausen. Posteriorment, fou enviat al subcamp de Gusen on va ser assassinat l'11 de juliol de 1942. En el seu cas, s'ha posat una placa d'homenatge, perquè ja té una llamborda en un altre municipi.